

7

ראש השנה תשפ"ז

שִׁיתֶחַדְשׁ הַמְּלוּכָה

עדנה מחודשת לראשית ממלכת רבוה"ק בעיירות קאסוב וזיניצא

עֹד יִזְכּוֹר לָנוּ אֲבוֹת אֵיתָנוּ

ראש השנה אין ויזניצא

זכור לנו ברית אבות כאשר אמרת

של רבוה"ק נוחם עדן, בויזניצא ובכל מקום שגלתה שכינה. ננסה להתחבר אל ההווי המרומם, להתחמם לאור הבערה היוקדת, לטעום מצוף ועונג ה'מלכויות-זכרונות-שופרות', להתעלות מעלות רמות מאוד ולגעת באפס-מה בשולי אדרת הצדיקים זי"ע שרוממו את הפשוט ביותר למדרגה נשגבה ביותר.

ובד בבד להפיל תחינה קמי מלכא, יהי ה"א עמנו כאשר היה עם אבותינו, ואף אנן בדורנו, נזכה עוד רבות בשנים לחסות בצלם של ממשיכי אותה הדרך, מחזיקי שלהבת הקדושה, עיני העדה שליט"א אשר יוליכנו במהרה לקראת משיחנו, אמן.

אין נאה יותר מימי הרחמים והרצון, מלהתרפק על זכרונות בצילם של אבותינו ורבותינו זיעוכי"א.

הדגש הניתן על 'זכרונות' ועל זכות אבות, בולט מכל דף ב'מחזור' וב'סליחות', ועליו נסוב עיקר עבודת היום.

בפרט, ביי אונז אין ויזניץ, הועמד היום הזה כיום כינופיא לרבים - בצל רבם. כולם נקבצו ובאו מכל עבר, מכל מרחק, ובכל מחיר.

זו העת לשוב גם אנו אחורנית, ליטול על שכמנו את ה'סאקוועס' ולצעוד כברת דרך ארוכה - אל תוככי ההיכל הבוער

דֵּעַר פִּינֶק אֲוִנֶלֶם מַחְזֹזֹר

ניצוצי רבוה"ק להזוהתיהם

אמנם שונה, אך ה'פינק' שבו נשאר במקוריותו הנלהבת, וגם אנו, בתשפ"ז, חווים בס"ד את הימים המרוממים האלו, די הייליגע טעג, במחיצתם של מרנן רבותינו שליט"א, וכאז כן היום - גן עדן עלי אדמות'.

ה'מחזור' בידינו, ובתוכו אותו 'פינק', הבוער מזה כ-270 שנה ברציפות, אש תמיד לא תכבה.

אילו אפשר היה להעביר אש על גבי גיליון בלי שהוא ישרף, יתכן שהניצוץ שהוצת על 'עמוד החזקה' במעוז'יבוז', היה נראה בעין.

אותו הניצוץ שהוצת במעוז'יבוז' אצל מרנא אור שבעת הימים הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, על ידי ה'בעל תפילה' שלו - אבי שושילתא דדהבא רבי יעקב קאפיל חסיד זי"ע, החל אכן בניצוץ של 'עוד, יזכור לנו, אהבת איתן אדוננו', אך הפך ל'פינק', ומשם ללהבה ולאבוקה, עד שגיצי האש מתפשטים והולכים ברחבי תבל ומלואה, וכל העולם כמזירת אש קודש - בנוסח הנעים, משובב הלבבות ומעדן הנפשות, אשר ראשה ועיקרה - בנוסח התפילות של הימים הנוראים.

והיום, אנו מחזיקים בידינו את ה'מחזור' לראש השנה. העיצוב

עמוד החזקה במעזיבון
ביהמ"ד של הבעל שם טוב

הנעימות שאין לה דמיון בצל רביה"ק ה'אמרי חיים' זי"ע לאורך תפילות היום, כאשר זקנינו שוקקים כל תיבה בנעימה, שבים ועולים מבין שורות ה'מחזור' כמו מנסים לתאר באפס-מה, את האור המסנוור מזיו תוארו, שעה שהוא מתרומם מכסאו, למרות חולשתו, לריקוד 'אין קצבה' יחד עם הפמליא של מעלה, בדומה לאותו ריקוד נלהב במוצאי יום הכיפורים, בהדר מראה כהן, כברקים היוצאים מזיו החיות: 'זיתנו לך כתר מלוכה'.

ומכל תיבה ומכל 'קוועטש', עולה מאליה השלהבת שאחז בה רביה"ק ה'ישועות משה' זי"ע. ימינו מושטת בעוז אל על, מצחו קמטים, וכל המיית לבבו יוצאת בנועם ובערבות: 'אוי אדון הנפלאות, בורא כל הנשמות, ריבון כל המעשים...' כאילו וב'מחזור' מסומנים תווים לנעימותם של אותם ניצוצי אורה, נוטפים צוף.

כל אותו ה'עבר' הגועש, מתקבץ כאן שוב ומוסיף ומתרחב שעה שמרן אדמו"ר שליט"א בנפש שוקקה מפזם "אוי, ויפצחו הרים רינה..." כאשר התיבות אינן נשמעות, הן פורחות באוויר, שורפות בקדושתן כל זיקה אל הרע, וממלאות בחמימותן רגשות נעלים, שאי אפשר להפדר מהם, לנצח.

כך עוברת האבוקה מדור לדור, אינה נפסקת לנצח. מלהיכה לבבות, מוסיפה להאיר, לחמם, לרומם, לקדש ולטהר.

וַצִּדְקָה, וּבְרָכָה, וְרַחֲמִים,
וְחַיִּים וְשָׁלוֹם, יִהְיֶה
לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל, עַד
הָעוֹלָם.

פזמונו הנלהב של רביה"ק ה'אהבת שלום' זי"ע על הפיוט 'מלך עליון', עדיין חודר לבבות וממיס את כל מה שנשאר מהנפש הבהמית. משולב בקדושה המרוממת שבתפילות רביה"ק ה'תורת חיים' זי"ע, שתחילתן בשנות ה'תר"ר והשפעתן קיימת עד הנה.

רביה"ק ה'צמח צדיק' זי"ע שאכן הכניס את ה'פינק' המקורי ביקד-יקוד-אש אל תוככי דפי ה'מחזור' באש להבה, שפתותיו עוד דובבות בהמיית לבבו הטהור: 'אוי, הבן יקיר לי אפרים, אם ילד שעשועים, כי מדי דברי בו, זכור אזכרנו עוד, רחם ארחמנו, נאום ה'.' אה, 'אין לך חיך מתוק מזה'.

נתקבלה אפוא תחינתו של רביה"ק ה'אמרי ברוך' זי"ע, בסיומה של תפילה נלהבת בצל אביו הגדול ה'צמח', מפזם לעצמו בנוסח המקודש 'אוי, לחיותנו, כהיום הזה' - "אנא רבונו של עולם, תן לנו חיות בכל השנה כשם שהיה לנו חיות היום בעת תפילתו של אבא". והנה עד היום חיות נשאבת מאותן תפילות לרבבות.

ושוב בכל שנה יורד מוסרו הנוקב של רביה"ק ה'אהבת ישראל' זי"ע בליל החג, וחודר חדרי בטן: 'איי, ולא נשבע למרמה', ושוב מורגשת אותה 'צביטה' של ר' מרדכי חנא ז"ל לשְׁמֵעַ הַדְרָשָׁה הַנִּלְבָּת, הַפּוֹת חַת בִּלְמִנְצָח לִבְנֵי קוֹרַח מִזְמוֹר'...

הענב המפואר אל העתיד הזהר

על מה התעקשו צדיקי ארה"ב שליט"א אצל הנשיא
ומה זה קשור לראש-השנה אין ויזניצא // מאמר השקפה בעניינא דיומא

הקדומים, ניגע בכל אבן שהם התרפקו עליה ונשוב בצמאון ובכמיהה להסתובב בין אותם רחובות שהיו לאכסניא למלאכי עליון משרתי א-ל.

וכאשר מצאו גדולי האומה שליט"א כמה רגעים של חסד - ניצלו הם אותם לתוספת אחיזה באותם שורשים, שחלילה לא יכלו ויתיישו.

מה לנו יותר מיום ראש השנה עצמו, שכלי העבר והמסורת, קשה לתאר איך הוא היה נראה. היינו תוקעים בשופר וגם מתפללים לזכות בדן, אבל מכאן ועד לצורתו המפעימה של היום הגדול הזה - אין דמיון [ראה מסגרת נפרדת]. זהו כח המסורת, כח האחיזה בעבר המפואר.

ו'יזניצא' שמה לה למטרה, לחזק את התקשרותנו אל העבר המפואר, שלנו. העבר שלנו ב"ה מלא ומבורך, גדוש ועמוס, והוא ב"ה לא חדל מלהשפיע על ההווה ועל העתיד שלנו, כמי שממשיכים את המסורות וההתלוצות המבורכות ב"ה, בהדרכתם של רועי העדה ממשיכי שושילתא קדישא. אך כדי שאש העבר לא תכבה וכדי שהיא תוסיף לבעור ולהבעיר, נדאג אף אנו לשלימות המקומות האלו משם רועה אבן ישראל, נפריחם שוב וניתן להם חיות מחודשת, בשימור המקומות, בביקור בהם ובהתעלות קבועה בצילם.

וכעת על הפרק שבת מקודשת - 'שבת ויזניצא' - ביומא דהילולא רבא כ"ט תשרי תשפ"ז הבעל"ט, שבת בראשית. שבת שכולה תוקדש לאותה מטרה נכספת - לשוב אחורנית, לשמר את השורשים האיתנים, ולדבוק באורח חייהם של מצוקי ארץ, ספוני טמוני אותם מקום קדוש. זיעוכי"א.

א גוט געבנטשט יאהר ויושר יליצו בעדנו חיות אש

והגיוס - ומה ענין שימור בתי חיים לכאן.

ומכאן - למלכותא דרקיעא:

אין זו, אלא המסקנא העולה מכך:

אי אפשר להמשיך את העתיד, בלי לשמר את העבר אין סיכוי.

מסורת האבות, היא הערובה היחידה לקיום הבנים.

לא שינו לבושם - שמר על הדורות אז, וגם היום. ולצד כך - שימור בתי העלמין, הוא צורך הכרחי וחובה איתנה. אנחנו לא 'אסופיים

מן השוק! יש לנו אבות, יש לנו מסורת, יש לנו מקומות מקודשים, ויש לנו עבר שורשי שאנחנו ממשיכים לשם, קשורים לשם ולא מוותרים עליו, בעד כל הון דעלמא.

הרי שלא פחות מאיומי הגזירות בהווה, חמורה גזירת הכליה על העבר.

והלא כבר בכה רביה"ק הישועת משה זי"ע על החורבן שהמיט אותו צורר ימש"ו, שיותר ממה שאיבד נפשות, קטע את המסורת והפריד בין הדורות. ועם כריתה זו איננו מסכימים. לא ניתן יד לאותו צורר, וכן נשוב אחורנית, נאחז כל פיסת קרקע הספוגה בהוד

כאשר נפלה ממלכת רוסיה ועברה לידי ההמון, בשנת ה'תרע"ז, בכז חסידי לויבאוויטש:

מנין ניקח מעתה משל על מלכות שמים...

אנו מצאנו, גם כעת, משל נפלא ממלכותא דארעא.

היהדות הנאמנה עקבה בדריכות אחר ביקורם ההיסטורי והמיוחד של צדיקי ארה"ב שליט"א במעונו של נשיא ארה"ב, חסיד אומות העולם, אשר קיבלם ברוב כבוד וביטא את נאמנותו לצרכי היהדות ועמידתו האיתנה לצד שומרי התורה והמצוות.

עיון בתוכן הפגישה מעלה נקודה מעניינת במיוחד: מסירת הדברים ותוכנם תוכנו בקפידה, בהתייחסות עם כלל הגורמים הרלוונטיים, כל מילה נמדדה וכל דקה היתה ממוספרת וממוקדת מטרה, והכל כדי לקדם תועלות רבות למען היהדות הנאמנה בארה"ב ובכל העולם.

ועם כל זאת: כרבע מהזמן הוקדש אל העבר היהודי המפואר, ללא קשר - לכאורה - למטרת הכינוס.

נידונו, בדרך אגב, סוגיית הלבושים שהפליאה את יועצי הנשיא, שעקבו בהשתאות אחר שמירת המסורת המוקפדת, אשר נראית עדיין בגלוי, עשורים רבים אחר היציאה מאותם מקומות, ועדיין אפשר לשים לב על פי הלבוש, מאין באת.

ובתקופה של המעמד, בפני הנשיא הדגול, הוצגה על ידי כמה וכמה מצדיקי הדור שליט"א, דאגתם על מצב שימור בתי העלמין בארצות הגולה. זה על אלו שבפולין וזה על אלו שבליטא, אך לב כולם היה שם - באירופא החרוכה.

וטעמא בעי, מה כל כך קריטי?

הלא בפדיון שבויים עסקו, בגזירות החינוך

אהלים

מסכת בניית האוהלים הקדושים
על ציוני רבוה"ק בויזניצא נבג"מ - פרק ב

קברי האבות בקאסוב ובויזניצא. העדות המדויקת של הגה"צ רבי מענדיל שנייבאלג זצ"ל, יליד ויזניצא, היא שהביאה למציאת היסודות המדויקים, מעליהם נמתחו חבלים לסימון.

בפרק הקודם סופר מעט על השמחה הכבירה שעטפה את כלל חצרות הקודש דקאסוב וויזניץ ואת העומדים בראש זצ"ל, עם היוודע הבשורה המרנינה בשנת תשמ"ט לאלתר עם נפילת מסך הברזל, על מציאת

אוהל על המשכן

בעמל רב בנה רבי אנטשיל ע"ה אוהל נאה במושגי אותם ימים, דוגמת האוהלים אשר בנה בקאסוב - כמין סורגים ותקרת עץ. האוהל נבנה בצורה כזו - פתוחה ולא סגורה - כדי שלא יוכל המקום לשמש את תושבי המקום לבילוי וכדומה חלילה.

בהמשך השנים האדיר הרה"ח ר' מנחם מענדיל אדלר הי"ו ממאנסי את האוהל הקדוש באבנים נאות, לכבוד ולתפארת שוכני האוהל הקדוש.

שנים רבות היה האוהל הנוכחי אבן שואבת לאלפי אנ"ש אשר התרפקו על אותה המצבה הגדולה, אשר כוללת בתוכה הרבה כל כך, עד שההכרח חייב לבנות אוהל חדש. התקרה היתה סדוקה, הכתלים מטו ליפול, ואף הגיעה שעתם של ספוני המקום, לבירור אמיתי איה מקום כבודו של כל אחד ואחד.

וכך בעמל מפרך, מדוקדק, מקיף ונאה, הועמד האוהל החדש ברוב פאר והדר, בחלוקה מסודרת בין הרבי"ס זי"ע והרבניות ע"ה, ובעוד שלל ממצאים מיוחדים, ע"י ויזניצא. ועל כך בפרקים הבאים בס"ד.

אמרי ברוך זי"ע [וכן ילדיו שנפטרו בצעירותם], הרה"ק רבי שרגא פייביש מזאלישטשיק זי"ע [בן רבוה"ק ה'אמרי ברוך], הרה"ק רבי ישראל שלום יוסף ממעזיבוז-אפטא זי"ע [שנלב"ע בשהותו בנאות דשא סמוך לוויזניצא].

המצבה גם כללה את הרבניות שננטמו באוהל שהיה סמוך לאוהל

הקדוש, ומפני ההכרח נבנה כעת רק אוהל אחד גדול, ולכן נחרטו על המצבה גם הרבניות: הרבנית מרים ע"ה בת הרה"ק מרוזין ואשת רבינו ה'צמח צדיק זי"ע, והרבנית הינדא ע"ה בת הרה"ק ה'אמרי נועם זי"ע ואשת חבר מרן הסבא קדישא זי"ע.

הבית השלישי

האוהל הישן (שהוא בעצם האוהל השלישי, לאחר האוהל הראשון שנבנה לאחר פטירת רביה"ק ה'צמח צדיק זי"ע, והאוהל השני שנבנה ע"י רביה"ק ה'אהבת ישראל זי"ע אחרי מלחמת העולם הראשונה) נבנה במסירות נפש בשנת תשמ"ט ע"י הרה"ח ר' אשר אנטשיל באב"ד ז"ל משיכון ויזניץ מאנסי, לאחר שנחרב כליל בשנות השואה האיומה ולאחר חקירות רבות ודרישות לקביעת מקום הציונים הקדושים, שלא נותר להם סימן ברור באותם ימים.

האבן אשר שמתי מצבה

לאחר דיונים הלכתיים מקיפים, הוחלט אז בהורמנא דמלכי - מרן רביה"ק ה'ישועות משה ואחיו הרה"ק ה'תורת מרדכי זי"ע, כי היות ולא ניתן לקבוע במדויק את סדר הציונים, תוקם מצבה אחת מרכזית אשר תכסה את כל פני שטח האוהל הקדוש, אשר נמצא בספק ציוני הקדושים אשר בארץ המו.

אותה מצבה היתה מצבת אבן לשמם ולזכרם של כל ספוני האוהל הקדוש. ה"ה: רבוה"ק מרן בעל ה'צמח צדיק זי"ע, רבוה"ק מרן בעל

שבת כ"ט תשרי אין ויזניצא ביים הייליגן 'צמח'